

TAJNIČKI IZVJEŠTAJ HBSD-a ZA 2009. GODINU

PROJEKTI

MEĐUNARODNI PROJEKTI:

"Biodiversity of subterranean fauna of Karlovac County", financiran od EU u sklopu PHARE 2006 programa

„Conservation of the Longfingered Bat for the Conservation of Karstic habitat in Croatia“, sufinanciran je u obliku Continuation Funding Zaklade Whitley Fund for Nature, kao i Državnog zavoda za zaštitu prirode i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost uz preporuku Ministarstva kulture.

The Conservation of Drinking Waters through Conservation of Eunapius subterraneus, the Only Subterranean Freshwater Sponge in the World - Croatia sufinanciran je u obliku nagrade The Rufford Small Grant Booster Grant fundacije The Rufford Maurice Laing

OSTALI PROJEKTI:

Projekt **"Atlas špiljskih tipskih lokaliteta faune Republike Hrvatske"** nastavljen je u 2009 godini kada je odrađen dio terenskih istraživanja i veći dio kabinetske obrade i sortiranja podataka.

"Inventarizacija faune i izrada biospeleološkog katastra špilja i jama Parka prirode Učka", financiran od PP Učka

"Inventarizacija faune i izrada biospeleološkog katastra špilja i jama Općine Kostrena", financiran od Općine Kostrena.

Projekt **"Speleoronilačko istraživanje i izrada trodimenzionalne snimke jame Vrtare male"**, financiran od Grada Crikvenice.

"Vrednovanje i zaštita podzemne faune i špiljskih vrsta šišmiša šireg područja kanjona rijeke Dobre", financiran od HEP-a

Projekt **"Izrada speleološkog i biospeleološkog katastra Varaždinske i Zagorske županije"** (voditelj Roman Ozimec) nastavio se 2009. godine na području Ivanšćice i Ravne gore.

Projekt **"Ombla-Paleoombla"** (voditelj Roman Ozimec) financiran od strane DZZPa na području Dubrovačko-neretvanske županije nastavljen je u 2009. godini.

Projekt "Znanstvena analiza podzemnih vrsta s Dodatka II Direktive o zaštiti prirodnih staništa i divlje faune i flore: *Congerina kusceri* i *Leptodirus hochenwartii*" u okviru Natura 2000 projekta nastavljen je u 2009. godini.

U okviru projekta "Speleoronička istraživanja izvora na zapadnoj obali akumulacijskog jezera Sabljaci" (voditelj Vedran Jalžić) od 1. do 10. kolovoza 2009. organizirana je međunarodna speleoronička ekspedicija u organizaciji SO HPD "Željezničar" i HBSD (Zagreb) te SK Samobor, koja je dala odlične rezultate.

Za potrebu izrade stručne podloge za zaštitu Dinare od strane DZZP-a, izrađen je elaborat "Popis i analiza podzemne faune masiva Dinare na temelju postojećih publiciranih podataka i podataka iz zbirki".

Projekt "Trajni monitoring šišmiša u špilji Veternici", financiran od PP Medvednica

Projekt "Monitoring migracijskih kolonija špiljskih vrsta šišmiša Parka prirode Vransko jezero", financiran od PP Vransko jezero

Projekt "Crvena knjiga špiljske faune Hrvatske" (urednik Roman Ozimec) provodi se i kroz 2009. godinu.

Projekt "Trajni monitoring špilje Veternice u Parku prirode Medvednica" (voditelj Roman Ozimec) je nastavak suradnje s PP Medvednica nakon uspješno odrađenog projekta ekološke analize i inventarizacije podzemne faune špilje Veternica.

"Upoznajte i osjetite život dubrovačkog krškog podzemlja", projekt financiran od grada Dubrovnika.

OSTALA ISTRAŽIVANJA

U sklopu projekta Udruge studenata biologije (BIUS) obavljena su biospeleološka istraživanja u Nacionalnom parku Kornati od 25.09. - 01.10.2009., organizator BIUS u suradnji s JU Nacionalnog parka Kornati i Ekološkom udrugom Argonauta, mentor Branko Jalžić i pomoć na terenu Bernard Bregar SD Željezničar.

Istraživanje PP Učka se odvijalo od 10.-14.09.2008. pod mentorstvom Marka Lukića, a izvještaj je predan u ožujku 2009. Od tog projekta kupljena je jedna cijela oprema sa kacigom, koja stoji na raspolaganja studentima i svim članovima društva.

Sudjelovanje na ljetnim speleološkim kampovima **Lubuška jama 2009** organiziran od SO Velebit-a, **Sjeverni Velebit 2009** organiziran od SD Karlovac te **Rokina bezdana** organizirana od strane DDISKFa.

Sudjelovali smo i na međunarodnim istraživanjima: Miljacka 2010 na Romaniji u BiH, ponovno je istraživana Vjetrenica u okviru sustavnog višegodišnjeg istraživanja te na međunarodnom spelološkom kampu Grabovica 2009 u Tomislavgradu.

Sudjelovanje na projektu HPM-a u istraživanjima čovječje ribice za potrebe Natura 2000 projekta.

Sudjelovanje na terenskim istraživanjima u sklopu pripreme izložbe HPM-a **Podzemni školjkaš - skriveno blago našeg podzemlja**.

Nastavljena su istraživanja faune i ekologije anhidralnih jama. Istraživanja se provode u suradnji s akademikom Franom Kršinićem i znanstvenicima s Instituta Ruđer Bošković.

U travnju su provedena speleoronička istraživanja izvora Krčevac koji je topografski snimljen, prikupljena je zanimljiva fauna a istraživanja i spelološki objekt su zabilježeni i fotografski i kamerom. Cilj je bio prikupiti materijal za edukativnu tablu koja bi se trebala postaviti na izvoru.

U prosincu je odrađen i teren za potrebe diplomskog rada Petre Bregović pod vodstvom Branka Jalžića. Istraživani su spelološki objekti oko Dubrovnika, Metkovića, Kozica u potrazi za podzemnim kornjašima rodova *Antroherpon* i *Leptomeson*.

Početak studenog 2009. godine tim HBSDa je u suradnji s JU PP Biokovo proveo biospelološki monitoring najvažnijih speloloških objekata u okviru Parka.

U 12. mjesecu 2009. članovi HBSDa (M. Vojinović, R. Ozimec) obavili su prethodna istraživanja nekoliko speloloških objekata na području otoka Korčule za potrebe ekspedicije Pišurka 2010, koja je planirana za ožujak 2010. godine.

SUDJELOVANJA NA SIMPOZIJIMA

Članovi HBSD-a Marina Kipson, Norma Fressel i Petra Žvorc sudjelovali su na **I Svjetskom simpoziju o migracijama šišmiša** održanom u siječnju 2009. godine u Berlinu.

Od 14.-20. rujna održan je u Osijeku **10. Biološki kongres s međunarodnim sudjelovanjem** na kojem su prisustvovali članovi HBSD-a te s 2 postera predstavili rad društva. Izložen je poster *Extreme troglomorphy in a new species of cave springtail, Tritomurus sp. nov., from Croatia (Collembola, Tomoceridae)* autora: M. Lukić, C. Houssin i L. Deharveng te Filogenetska i filogeografska analiza endemičnog školjkaša *Congerius kusceri* autora H. Bilandžija, I. Patarčić, M. Podnar, N. Tvrtković i H. Četković.

Tradicionalni **Skup speleologa Hrvatske** održan je ove godine od 13.-15. studenog kod Višnjana u Istri. Na njemu su naravno bili brojni članovi društva, predstavljen je film «Svijet ispod svijeta» koji je društvo napravilo za potrebe projekta «Bioraznolikost podzemne faune Karlovačke županije» te su članovi održali sljedeća predavanja: V. Jalžić «Čovječja ribica i pulski bunari» (autori B. Jalžić, E. Kletečki, V. Jalžić), R. Ozimec «Preliminarni rezultati međunarodnog spelološkog kampa «Grabovica 2009» (autori R. Ozimec, R. Butinić), V. Jalžić «Speleoronička istraživanja izvora Ogulinsko-Modruške

udoline» (autori: P. Kovač Konrad, V. Jalžić), R. Ozimec «Pećina na vrelu Mokranjske Miljacke (biospeleološka komponenta)» (autori L. Lukić Bilela, R. Ozimec, U. Tulić) i poster Extreme troglomorphy in a new species of cave springtail, *Tritomurus* sp. nov., from Croatia (Collembola, Tomoceridae) (autori M. Lukić, C. Houssin i L. Deharveng).

U razdoblju od 17. do 20. studenoga 2009. godine u Palma de Majorci održan je prvi svjetski simpoziji o anhijalnim ekosustavima (**Anchialine ecosystems: Reflection and Prospects**) u organizaciji Karst Waters Institute iz Sjedinjenih Američkih Država, Mediterranean Institute for Advanced Studies iz Španjolske te Western Australian Museum iz Australije. U radu simpozija je sudjelovalo pedesetak znanstvenika i istraživača iz cijelog svijeta. Iz Hrvatske je sudjelovala šesteročlana ekipa u kojoj su uz znanstvenike Instituta Ruđer Bošković iz Zagreba, sudjelovali i biospeleolozi Helena Bilandžija, Neven Cukrov i Branko Jalžić. Povijest i rezultate istraživanja anhijalnih objekata znanstveno-istraživačka ekipa iz Hrvatske predstavila je s tri pozvana predavanja i pet postera. Održana predavanja su: Cuculić, Cukrov, Kwokal i Jalžić: Distribution of Hg, Cd, Pb, Cu and Zn in water columns and sediments of two anchialine caves in Mljet National Park - Croatia; Žic, Cukrov, Cuculić, Kwokal i Jalžić: Iodine and nutrient speciation in anchialine cave waters (Bjejjajka Cave, East Adriatic Coast); Cukrov, Jalžić, Bilandžija i Cukrov: Research history and anchialine caves characteristics in Croatia. Prezentirani su poster: Bilandžija, Jalžić, Cukrov i Cukrov: Anchialine caves in Croatian karst area; Cukrov, Kwokal, Cuculić, Omanović i Jalžić: Ecotoxic metal concentrations in sediment from Croatian anchialine caves; Cuculić, Cukrov, Kwokal i Jalžić: Distribution of Hg, Cd, Pb, Cu and Zn in water columns and sediments of two anchialine caves in Mljet National Park - Croatia; Jalžić, Bilandžija, Cukrov i Cukrov: History of anchialine cave research in Croatia te Kwokal, Cuculić, Cukrov i Jalžić: Mercury distribution in water column and sediment of two anchialine caves in Mljet National Park.

PUBLIKACIJE

Lukić, M., Houssin, C. i Deharveng, L.: Extreme troglomorphy in a new species of cave springtail, *Tritomurus* sp. nov., from Croatia (Collembola, Tomoceridae). Zbornik sažetaka 10. hrvatskog biološkog kongresa s međunarodnim sudjelovanjem. Besenorfer, Kopjar, Vidaković-Cifrek, Tkalec, Bauer, Lukša, (ur.). Zagreb : Hrvatsko biološko društvo 1885, 2009. 208-209.

Bedek, J. i Taiti, S.: A new species of *Strouhaloniscellus* Tabacaru, 1993 (Crustacea: Isopoda: Oniscidea) from a cave in Mt Biokovo, Croatia. Zootaxa. 2009. 59-64.

Bilandžija, H., Patarčić, I., Podnar, M., Tvrtković, N. i Četković, H.: Filogenetska i filogeografska analiza endemičnog školjkaša *Congerina kusceri*. Zbornik sažetaka 10. hrvatskog biološkog kongresa s međunarodnim sudjelovanjem. Besenorfer, Kopjar, Vidaković-Cifrek, Tkalec, Bauer, Lukša, (ur.). Zagreb : Hrvatsko biološko društvo 1885, 2009. 179-180.

Bilandžija, H., Jalžić, B., Cukrov, M. i Cukrov, N.: Anchialine caves in Croatian karst area. *Anchialine ecosystems: Reflection and prospects*. William Humphreys (ur.). 2009. pp 10.

Cuculić, V., Cukrov, N., Kwokal, Ž. i Jalžić, B.: Distribution of Hg, Cd, Pb, Cu and Zn in water columns and sediments of two anchialine caves in Mljet National Park - Croatia. *Anchialine ecosystems: Reflection and prospects*. William Humphreys (ur.). 2009. 17-18.

Cukrov, N., Jalžić, B., Bilandžija, H. i Cukrov, M.: Research history and anchialine caves sharesteristics in Croatia. *Anchialine ecosystems: Reflection and prospects*. William Humphreys (ur.). 2009. 19-20.

Cukrov, N., Kwokal, Ž., Cuculić, V., Omanović, D. i Jalžić, B.: Ecotoxic metal concentrations in sediment from Croatian anhialine caves. *Anchialine ecosystems: Reflection and prospects*. William Humphreys (ur.). 2009. 21-22.

Jalžić, B., Bilandžija, H., Cukrov, M. i Cukrov, N.: History of anchialine cave research in Croatia. *Anchialine ecosystems: Reflection and prospects*. William Humphreys (ur.). 2009. 29-30.

Kwokal, Ž., Cuculić, V., Cukrov, N. i Jalžić, B.: Mercury distribution in water column and sediment of two anchialine caves in Mljet National Park. *Anchialine ecosystems: Reflection and prospects*. William Humphreys (ur.). 2009. pp 32.

Žic, V., Cukrov, N., Cuculić, V., Kwokal, Ž., i Jalžić, B.: Iodine and nutrient speciation in anchialine cave waters (Bjejjajka Cave, East Adriatic Coast. *Anchialine ecosystems: Reflection and prospects*. William Humphreys (ur.). 2009. 52-53.

Karaman, I., Bedek, J. i Horvatović, M.: *Thaumatoniscellus speluncae* n. sp. (Isopoda: Oniscidea: Trichoniscidae), a new troglobitic oniscid species from Croatia. *Zootaxa*. 2009. 57-64.

Lukić, M., Reš, R., Ozimec, R., Bedek, J., Reš, D. i Markanjević, I., 2009: Preliminarna speleološka i biospeleološka istraživanja na području Općine Kostrena. Život, kultura i povijest Kostrene. Zbornik Katedre Čakavskog sabora Kostrena, Knjiga III, Kostrena 2009. 9-28.

Tvratković, N., Topić, J., Lacković, D., Jalžić, B., Vuković, M.: Priroda krških polja Dinarida. Hrv. prir. muzej. 1-88.

Polak, S. i Jalžić, B.: *Blattochaeta marianii kusijanovici* new subspecies (Coleoptera, Leiodidae, Cholevinae) From Croatia. *Nat. Croat.*, 2009. Vol. 18, No. 1. 15-27.

Lakota, J., Jalžić, B. i Moravec, J.: *Neolovricia ozimeci* n. gen. et n. sp., a new genus and new species of subterranean trechine carabid from Central Dalmatia (Coleoptera, Carabidae, Anilina) with notes on distribution of *Lovricia aenigmatica*. *Nat. Croat.*, 2009. Vol. 18. No. 1, 1-13.

Hlavač i Jalžić,: Endogean and cavernicolous Coleoptera of the Balkans. VIII. Two new cavernicolous Scydmaeninae (Coleoptera: Staphylinidae) from the island of Mljet, Croatia. *Nat. Croat.*, 2009. Vol. 18. No. 2, 207-219.

Hlavač i Jalžić 2009: Endogean and cavernicolous Coleoptera of the Balkans. IX. Notes on *Tychobythinus* (Coleoptera: Staphylinidae: Pselaphinae) from the Adriatic coast, with a description of a new species. *Nat. Croat.*, Vol. 18. No. 2, 221-228.

Lohaj i Jalžić, : *Minosaphaenops croaticus*, new species of the cave dwelling Trechinae beetle from Croatia, with description of male specimen of *Derossiella nonveilleri* Quéinnec (Coleoptera: Carabidae: Trechinae). Nat. Croat., 2009. Vol.18. No. 2, 229-242.

Pavlek, M. et Ozimec, R.: New cave-dwelling species of genus *Troglohyphantes* (Araneae, Linyphiidae) for Croatian fauna. Nat. Croat., 2009. Vol.18 No.1, 29-37.

Ozimec, R., 2009: Stoljetna tradicija biospeleoloških istraživanja Karlovačke županije: Izložba Karlovačka županija - kolijevka hrvatske biospeleologije, Speleosfera, 2007/08, 4:80-89, Zagreb

Ozimec, R., Buntić, I., 2009: Preliminarni rezultati međunarodnog Speleološkog kampa Grabovica 2009, Tomislavgrad, BiH, 10. Skup speleologa Hrvatske, Jama Baredine 2009, Knjiga sažetaka: 15-16, 1-26, Poreč

Ozimec, R., 2009: Izložba o tradiciji istraživanja i špiljskoj fauni: Karlovačka županija - kolijevka hrvatske biospeleologije (Karlovac County - birth -place of cave diving in Croatia*), Eko revija, 5/3/2009/25:72-73, Zagreb

Ozimec, R., 2009: Otkrivena najveća kolonija ugrožene endemične vrste: Ogulinska špiljska spužvica u Rokinoj bezdani (The largest colony of an endangered endemic species discovered), Eko revija, 5/3/2009/25:74-75, Zagreb

Ozimec, R., 2009: U njedrima planina + Opisi fotografija, Katalog izložbe U njedrima planina - Međunarodni dan planina, Rijeka, prosinac 2009., Primorsko-goranska županija - Javna ustanova Priroda - Upravni odjel za graditeljstvo i zaštitu okoliša, Rijeka

Ozimec, R. & Šincek, D., 2009: Speleološki objekti Ravne gore i njihov značaj, Radovi Zavoda za znanstveni rad HAZU Varaždin, 20:65-103, Varaždin

Bedek, J., Bilandžija, H., Hamidović, D., Cvitanović, H., Dražina, T., Jalžić, B., Jalžić, V., Kovač Konrad, P., Lukić, M., Miculinić, K., Ozimec, R., Pavlek, M., 2009: Svijet ispod svijeta: Bioraznolikost špiljske faune Ogulina i Kamanja - podzemna baština od svjetske važnosti skrivena u Karlovačkoj županiji, Katalog izložbe, 1-79, Zagreb

Lukić Bilela, L., Ozimec, R., Tulić, U., 2009: Pećina na vrelu Mokranjske Miljacke (biospeleološka komponenta), 10. Skup speleologa Hrvatske, Jama Baredine 2009, Knjiga sažetaka: 18, 1-26, Poreč

Lukić, M., Reš, R., Ozimec, R., Bedek, J., Reš, D. & Markanjević, I., 2009: Preliminarna speleološka i biospeleološka istraživanja na području općine Kostrena, Zbornik Katedre Čakavskoga sabora Kostrena: Život, kultura i povijest Kostrene, 3:9-28, Kostrena

Radović, J., Čivić, K., Topić, R., Posavec Vukelić, V. (eds.), Brigić, A., Boršić, I., Brmež, M., Desnica, S., Dumbović, V., Duplić, A., Durbešić, P., Fabio, K., Gluhaković, M., Hršak, V., Ilijaš, I., Ivezić, M., Jalžić, B., Jelić, D., Jeremić, J., Kalinović, I., Katušić, L., Kerovec, M., Krčmar, S., Kučinić, M., Maričević, A., Merdić, E., Ozimec, R., Ozimec, S., Partl, A., Perović, F., Plavac, I., Raspudić, E., Rodić Baranović, P., Šerić-Jelaska, L., Štamol, V., Štrbenac, A., Tkalčec, Z., Zavodnik, D., Zupan, I., 2009: Biološka raznolikost Hrvatske (Biodiversity of

Croatia), Drugo izmjenjeno izdanje, Državni Zavod za zaštitu prirode (State Institute of Nature Protection), Ministarstvo kulture republike Hrvatske (Ministry of culture-Republic of Croatia), 1-43, Zagreb

Tiskani su katalog izložbe i letak «Svijet ispod svijeta». Nakladnik je Hrvatsko biospeleološko društvo, a tekst su napisali J. Bedek, H. Bilandžija, D. Hamidović, H. Cvitanović, T. Dražina, B. Jalžić, P. Kovač Konrad, M. Lukić, K. Miculinić, R. Ozimec, M. Pavlek.

U 11. broju *Subterranea croatica* izašli su sljedeći članci:

Ozimec: O nalazu nove vrste špiljske pipalice jurinčevog žmurca (*Machaerites jurinaci* Pavićević & Ozimec, 2008) (Coleoptera, Staphylinidae, Pselaphinae) u špilji Zagorska peć kod Ogulina. *Subterranea croatica*, 11

V. Jalžić & P. Kovač Konrad: Speleološka istraživanja na području Modruške udoline, Ogulin. *Subterranea croatica*, 11

R. Ozimec: Rokina bezdana - novo nalazište ogulinske špiljske spužvice (*Eunapius subterraneus*). *Subterranea croatica*, 11

R. Ozimec: Izložba i stalni postav novootvorenog dubrovačkog muzeja «Skriveno špiljsko blago Dubrovačkog područja». *Subterranea croatica*, 11

R. Ozimec: Biospeleološka izložba: Karlovačka županija kolijevka hrvatske biospeleologije. *Subterranea croatica*, 11

H. Cvitanović: Speleostatistika. *Subterranea croatica*, 11

POPULARIZACIJA BIOSPELEOLOGIJE

Izložba "Podzemni svijet otoka Mljeta" je iz Speleogalerije preseljena u Knjižnicu grada Zagreba Tin Ujević na Trešnjevci, a nakon toga je izložena na 11. Međunarodnom sajmu Mineral expo u Zagrebu 30. i 31. svibnja. Izložbu je sufinancirala JU NP Mljet, a autori su H. Bilandžija, B. Jalžić, J. Bedek, T. Dražina, M. Lukić, K. Miculinić, M. Pavlek i D. Perkić.

O izložbi «Podzemni svijet otoka Mljeta» snimljen je prilog prikazan u emisiji HTV-a Trenutak spoznaje, a o rezultatima istraživanja otoka Mljeta na Dobro jutro Hrvatska govorili su B. Jalžić i K. Miculinić.

Stalni postav «Svijet ispod svijeta» autora J. Bedek, H. Cvitanović i K. Mlačak postavljen je 28.10.2009. g u špilji Vrlovci u Kamanju, u sklopu projekta "Bioraznolikost podzemne faune Karlovačke županije".

Prirodoslovni muzej Dubrovnik svečano je otvoren 17. ožujka 2009. U sklopu otvorenja predstavljen je novi dio stalnoga postava Muzeja, Izložba Skriveno špiljsko blago dubrovačkog područja, koja je izrađena u suradnji s Hrvatskim biospeleološkim društvom i postavljena je u prizemlju Muzeja. Autori izložbe su Daniela Hamidović i Roman Ozimec; stručni suradnici:

Jana Bedek, Helena Bilandžija, Marko Lukić, Martina Pavlek; tehnički postav obavili su: Hrvoje Cvitanović i Predrag Rade, a autori fotografija su: Jana Bedek, Helena Bilandžija, Neven Cukrov, Hrvoje Cvitanović, Daniela Hamidović, Branko Jalžić, Petra Kovač-Konrad, Marko Lukić i Kazimir Miculinić, Roman Ozimec, Martina Pavlek, Gordan Polić i Eduard Vukelić.

U Karlovcu je 21. svibnja u prostorijama Gradske knjižnice Ivan Goran Kovačić, odnosno Likovnog salona Ljudevit Šestić preseljena izložba Karlovačka županija - kolijevka hrvatske biospeleologije otvorena u gradskom muzeju prethodne godine. U sklopu izložbe u ponedjeljak 25. svibnja 2009. godine održano je istoimeno predavanje (R. Ozimec).

U Opatiji je 11. prosinca 2009. godine svečano otvorena Izložba U Njedrima planina, u organizaciji JU Priroda i suradnika, autora: Mr. sc. R. Ozimec, Mr. sc. M. Randić i S. Šišić te autora fotografija: D. Bakšić, I. Glavaš, K. Miculinić, D. Pelić, G. Polić i R. Ozimec. Prilikom otvorenja prikazan je film *Panthera spelaea* o jami Vrtare male te održano predavanje: Nova vrsta špiljskog lažištavca u špilji Biserujka (R. Ozimec). Povodom izložbe objavljen je prigodan katalog i tiskan poster izložbe.

18. travnja održana je javna tribina u Metkoviću o Jami u Predolcu i dinarskom špiljskom školjkašu koji su ugroženi zbog planirane izgradnje obilaznice oko grada. Branko Jalžić govorio je o speleologiji Neretljanskog kraja, Kazimir Miculinić o paleontološkim spoznajama o rodu *Congerina*, a Helena Bilandžija o samoj vrsti i drugoj fauni u jami.

U sklopu projekta "Bioraznolikost podzemne faune Karlovačke županije" održane su 2 javne tribine. 26.10.2009. u Kamanju pod nazivom "*Podzemna fauna Kamanja i okolice*". Predavači su bili: Jana Bedek (rezultati projekta), Mr. sc. Roman Ozimec (Biospeleologija Vrlovke i područja Kamanja: živo blago naših špilja) i Mr. sc. Daniela Hamidović (Šišmiši). U Ogulinu je tribina održana 05.11.2009., pod nazivom *Zaštita ogulinskog područja - razlozi i posljedice*. Predavači su bili: Jana Bedek, HBSD (rezultati projekta), Mr. sci. Kazimir Miculinić; HBSD (noviji paleontološki nalazi), Petra Kovač Konrad, HBSD (noviji speleoronički rezultati) i Ivana Plavac, Državni zavod za zaštitu prirode (Zaštita Ogulinskog područja u okviru Natura 2000 mreže EU). Na obje tribine je predstavljen film "Svijet ispod svijeta" Tomislava Rataja.

U okviru Znanstveno-stručnog skupa Kulturno-povijesna baština Smokvice - buđenje iz zaborava u Brni je 07. kolovoza 2009. godine održano izlaganje: Otok Korčula, važan dio hrvatskog biospeleološkog bogatstva (R. Ozimec).

U Tomislavgradu, BiH je 13. kolovoza održana javna tribina o vrijednosti krša u sklopu koje su članovi HBSDa Ivo Lučić i R. Ozimec održali predavanja: Čovjek i krš (I. Lučić) i Biospeleologija Dinarida - osvrt na područje Tomislavgrada (R. Ozimec). Tom prilikom posjećeno je nekoliko speleoloških objekata koji su ujedno biospeleološki istraživani.

Predavanje Speleološki i biospeleološki katastar Ivanščice (R. Ozimec) održano je 21. prosinca u Loboru, Hrvatsko Zagorje u organizaciji JU za upravljanje zaštićenim područjima Krapinsko-zagorske županije.

U ožujku je počelo snimanje dokumentarnog filma za HRT o jami Vrtare male u Dramlju, Crikvenica pod nazivom *Panthera spelaea* u kojem sudjeluju Kazimir Miculinić, Vedran Jalžić,

Ana Komerički i Branko Jalžić više članova Društva. Film je prikazan na prvom programu HTV-a 5. prosinca.

Snimljen je film «Svijet ispod svijeta» u sklopu projekta «Bioraznolikost podzemne faune Karlovačke županije», te su tokom godine održana predavanja u školama i javne tribine na području cijele županije. Dijelovi filma prikazani su na emisiji «Dobro jutro, Hrvatska» u nekoliko navrata, te je stručni voditelj projekta, Jana Bedek, gostovala u emisiji. Uz to, održala je i nekoliko intervjua za lokalne televizijske i radio postaje.

Na Biološkom odsjeku Prirodoslovno - matematičkog fakulteta 27. ožujka organizirana je «Noć biologije», na kojem je, između ostalih, bio štand društva na kojem su se dijelili posteri i informacije o radu društva.

22. 05. u sklopu javnog promoviranja projekta Natura 2000 na Cvjetnom trgu u Zagrebu sudjelovali su i članovi Društva te su na štandu vezanom za podzemlje predstavili i dijelili promotivne materijale i publikacije Društva.

Sudjelovanje u obilježavanju Europske noći šišmiša u Zagrebačkom zoološkom vrtu - kolovoz 2009.

Na WEB adresi www.hbsd.hr postavljene su internet stranice Društva na kojem se nalaze sve potrebne informacije o Društvu, godišnji izvještaji, informacije o projektima, špiljskoj fauni te mnoge druge zanimljivosti.

U suradnji Hrvatskog biospeleološkog društva iz Zagreba, ogulinskog ogranka Matice hrvatske i ogulinske osnovne zajednice Hrvatskog katoličkog zbora "MI" napravljen je kalendar za 2010. godinu.

U dnevnim novinama Vjesnik objavljene su dvije velike reportaže, jedna o speleološkim i biospeleološkim istraživanjima na Mljetu a jedna o značaju i ugroženosti dinarskog špiljskog školjkaša *Congerina kusceri*.

Predavanja o biospeleologiji i paleontologiji održana su u sklopu speleološke škole SOŽ-a i SD «Estavela» u Kastvu (M. Pavlek, B. Jažić).

U sklopu projekta "Bioraznolikost podzemne faune Karlovačke županije" održana su predavanja za djecu osnovnih i srednjih škola u 9 škola: Osnovna škola Ivane Brlić-Mažuranić, Ogulin (23.10.2009.); Prvoj osnovnoj školi Ogulin (20.10.2009.) i Područnoj školi Zagorje (22.10.2009.); Osnovnoj školi Josipdol (20.10.2009.) i Područnoj školi Tounj (11.11.2009.); Osnovnoj školi Žakanje (27.10.2009.) i Područnoj školi Kamanje (26.10.2009.); Obrtničkoj i tehničkoj školi Ogulin (23.10.2009.) i Gimnaziji "Bernardina Frankopana" u Ogulinu (21.10.2009.). Predavanje je također održano i u sklopu Stručnog skupa biologije osnovnih škola Karlovačke županije (17.10.2009.). Na Ogulinskom području predavanjima je prisutvovalo 974 učenika a na području Kamanja 131 učenik i njihovi profesori. Predavanjima je održala Jana Bedek, uz asistenciju Hrvoja Cvitanovića i Ane Komerički, te je na predavanjima predstavljen i film "Svijet ispod svijeta" Tomislava Rataja.

U sklopu obilježavanja 10. godišnjice Parka prirode Učka i Dana planete zemlje na Koritima 25.04.2009. g. Jana Bedek je održala predavanje pod nazivom "Podzemna fauna Parka prirode Učka"

ZAŠTITA PRIRODE

Hrvatsko biospeleološko društvo se aktivno uključilo ili iniciralo rad na zaštiti krških fenomena.

U sklopu radionice „Karakterizacija zaštićenih morskih područja“ održane u razdoblju 3. - 5. lipnja 2009. u Nacionalnom parku Brijuni Jana Bedek je održala predavanje "Podzemna fauna i staništa - način upravljanja i monitoring". Radionicu je organizirala Udruga SUnce iz Splita, u sklopu projekta MedPAN South.

U studenom su članovi društva Branko Jalžić i Helena Bilandžija sudjelovali na radionici IUCN-a održanoj u Budimpešti. Zajedno sa stručnjacima iz srednje Europe prošli su osnovni trening za procjene ugroženosti pojedinih vrsta prema IUCN standardima i radili na procjenama vrsta koje obitavaju u Hrvatskoj.

Ponovo je kod Državnog zavoda za zaštitu prirode repliciran prijedlog zaštite «Izvor-špilje Rupećica, ponora Rupećica, Zelenog jezera, Izvora Bistrac, Izvora Zagorske Mrežnice i Zagorske» kao krškog parka.

Helena Bilandžija
Tajnik HBSD-a